

RASKRŠĆA

*Rukopisna zbirka
biblioteke Muzeja Ras
Novi Pazar*

NOVI PAZAR
2021.

R a s k r š ć a

Rukopisna zbirka biblioteke Muzeja Ras Novi Pazar

Projekat prezentacije rukopisne zbirke biblioteke Muzeja Ras nastavak je aktivnosti koje je gradski muzej u Novom Pazaru započeo prije nekoliko godina u cilju uređenja i obrade bibliotečkog materijala ove ustanove kulture. Zamišljen je kao vid očuvanja kulturnog naslijeđa putem prezentacije i "oživljavanja" predmeta – u ovom slučaju knjiga i dokumenata – putem izlaganja, edukativnih radionica i tematskih skupova. Također, sadrži obrazovni i razvojni segment, jer uvodi informacione tehnologije u oblasti u kojima su one malo prisutne.

Sve je počelo osnivanjem muzejske biblioteke 2018. godine i njenog uključenja u bibliotečko-informacioni sistem COBISS. Ulaskom u ovaj značajan komunikacioni sistem bibliotečki fond postao je dostupan i vidljiv za sve korisnike i ljubitelje knjige, kulture i nauke ne samo na lokalnu, već i diljem svijeta. Realizacijom ovih infrastrukturnih aktivnosti, pristupilo se stručnoj obradi i prezentaciji rukopisnog blaga koje se nalazi u fondu Muzeja.

Ono što se posebno želi istaći ovim i sličnim aktivnostima, jeste pozicija ovog regiona na bogatoj kulturološkoj mapi. Činjenica da se oduvijek nalazio na raskrsnici neminovno je donijela i preplitanje kultura iz kojeg se izrodilo jedno trajno kulturološko-naučno RASKRŠĆE. *Vukanovo jevanđelje* (13. v.), *Divan Ahmeda Valija* (16. v.) i *Gurbijev divan* (17. v.) samo su neki od veličanstvenih plodova kulturološke sinergije koju je ovo raskršće ponudilo. U želji da se dio rukopisnog blaga preživjelog do današnjih dana trajno sačuva i prezentuje, osmišljeni su različiti projekti u čiju se realizaciju, uz presudnu podršku Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije, ušlo pažljivo i postupno.

Značaj projekata koje je Muzej Ras realizirao ogleda se u nastojanju da se osmišljenim aktivnostima, kroz digitalizaciju, ostvare postavljeni ciljevi, koji su od velikog značaja za naučne, umjetničke i stručne analize kulturnog naslijeđa, slijeđenjem pozitivnih primjera u bogatom procesu očuvanja i prezentacije kulturnog naslijeđa Republike Srbije. Ovim konceptom postižu se relevantni rezultati sa relativno skromnim budžetskim mogućnostima i to je prednost koju nosi digitalni svijet, čije napredne tehnologije omogućavaju leadersku poziciju onima koji, prije svega, prednjače idejama. A, projekti koje je u prethodnom periodu novopazarski muzej realizirao, iz svih aspekata, predstavljaju

Trenutak u kome relevantni proizvodi vezani za kulturno naslijeđe dolaze iz Republike Srbije - u ovom slučaju rukopisi na crkvenoslovenskom, hebrejskom, osmanskome i arapskom jeziku - predstavlja trenutak plemenitih strijemljenja i primjer su najbolje prakse koji pokazuje da se uz iskrenu želju, ozbiljan i stručan rad i trud mogu ostvariti ne samo nacionalni, već i međunarodno značajni rezultati.

Želja nam je da ovim i sličnim projektima utičemo na razvoj nove publike, da se približimo novim generacijama koje već imaju dodir sa novim tehnologijama i koje će lakše razumijeti primjenu informacione tehnologije u očuvanju kulturne baštine, ali i da otvorimo novi kreativni prostor mladima i povećamo njihovu budnost u očuvanju naslijeđa. Također, svjesni smo da se ovakvim aktivnostima kvalitetno i dugoročno popunjava vakuum na postojećoj sceni koja se bavi očuvanjem kulturnog naslijeđa i da se jača intelektualni kapacitet i kulturološka svijest mladih.

Svjesni da zadatak nije završen dok se kompletan fond rukopisne zbirke ne učini dostupnim budućim naučnim radnicima i istraživačima, sa zadovoljstvom predstavljamo katalog koji sadrži dio eksponata obrađenih u sklopu navedenih aktivnosti predstavljenih na izložbi organiziranoj u cilju prezentacije i popularizacije projektnih rezultata.

Novi Pazar,
Decembar 2021. godine

Autori

POD ZAŠTITOM CIJENJENOG SULTANA

Ovo je karta uzvišene komisije oformljene pod pokroviteljstvom našega gospodina Padišaha, koja je posebno uređena po pitanju hitne kupovine i slanja poljoprivrednih proizvoda i ostalih potrebnih namirnica za potrebe onih koji su u oblasti Hidžaza pretrpjeli štetu zbog nestašice.

ČETVRTINA MEDŽIDIJE

Prihvatit će se ako neko u protivvrijednosti iznosa upisanog u ovoj karti uruči žitarice kao što su pšenica, ječam i pirinač.

List
3

Knjiga
1

OPŠTINSKA PRIZNANICA

Broj dnevnice
3

Razlog izdavanja računa		Kuruš	Para
Zarada od poreza na kantar iz 325. godine rukom službenika poreske uprave	Zlato	500	
	Srebro	0	
Hilmi-aga	Metalni novac	0	
	Ukupno	500	
Samo 500 kuruša.			
Gore upisanih 500 ===== kuruša ===== para, predate su opštinskom trezoru Novog Pazara.			
23. maj 325. godine		Predsjednik opštine Mehmed	
5. juni 1909. godine			

List
460

Knjiga
6

Posebna potvrda za novac predat Odjeljenju za trezor

Registarski
broj

189

RAZLOG IZDAVANJA RAČUNA

Zlato—Prinos novopazarskog odeljenja za trezor
Srebro—Okružno odjeljenje za trezor
Metalninovac—Sakupljač poreza, službenik Granične uprave
Hilmi-efendi
Razlika udužničkim obavezama
Ukupno

Kuruš
2600
98
00
5
304

Para
30
20
10

Okružni porez, godin 325.

Samo 304 kuruša i 10 para.

Kao što je gore napisano, izdat je ovaj račun kojim se potvrđuje da je Odjeljenju za trezor Novog Pazara predate novac u iznosu od 304 kuruša i 10 para .

Odjeljenje za trezor

325. godine

**Papirni novac Osmanske države
u vrijednosti 100 kuruša**

100 kuruša	Tugra sultana Abdulhamida	100 kuruša
1294./1878. godina	Ministarstvo finansija Osmanske države	Uzvišeni sultanat Osmanovića

BESPLATAN PAPIR ZA ISPIS UGOVORA IZMEĐU VLASNIKA IMANJA I ZAKUPACA
U POTPUNOSTI ĆE BITI ZAPISANE SVE OBAVEZE OBJE STRANE

Ugovor zapisan ove godine postignut je uz pristanak obje strane. Ovaj je tekst zapisan da bi se potvrdilo izvršenje poslova.

4. oktobar 1863.

(pečat) Skupština kaze Trgovište

Ja sam Ilić Radovan, poljoprivrednik iz kaze Trgovište. U okviru granica sela Bokoriće, koje se nalazi u kazi Rožaje, sa svojom porodicom živim u jednosobnoj kući i bavim se poljoprivredom na iznajmljenom mirijskom imanju koje posjeduju Mehmet-aga sin Osman-age i Tahir-aga iz Rožaja.

Po spomenutoj njivi sijat ću svoje sjeme na način kao i do sada; po njivi, livadi i unutar ograde koja ograđuje baštu, radit ću svaki posao koji se tiče poljoprivrede. Svojim ću volovima orati imanje. Po livadama ću podizati torove i uzgajati stoku. Iz torova ću vaditi đubrivo i koristiti ga. Sam ću proizvoditi silažu. Bavit ću se baštovanstvom i sam ću obavljati svu ostalu potrebnu proizvodnju.

Obavezujem se da ću, dok sve ovo budem radio, shodno plodnosti i specifičnosti spomenute zemlje na vrijeme obavljati sjetvu, po pitanju revitalizacije i upotrebe zemlje da neću činiti nikakvu grešku i da prije spomenutoj oblasti i šumi oko kuće, bez ikakve potrebe, neću nanijeti (štetu).

Kada dođe vrijeme žetve, nakon što se iz žitarica koje stašu na zemlji odbije *desetina*, a iz preostalog četvrtina uruči agama, vlasnicima zemlje, tri četvrtine, uključujući i sjeme, ostat će meni. Također, i tri četvrtine sijena pripast će meni. Shodno državnom fermanu o promjenama, nakon što se iz baštenskog voća i povrća odbije *desetina*, a iz preostalog dijela jedna četvrtina preda spomenutim agama, tri četvrtine ostat će meni. Pored toga, travu koju ću skupiti sa pašnjaka opet ću podijeliti na četiri dijela i sa spomenutim dijelovima koji pripadaju Mehmet-agi i Tahir-agi odnijet ću i predati ih njihovim kućama. Dok se posao bude obavljao vodit ću računa da se, shodno uslovima definisanim vlasničkim pravom, bez ikakvog krivotvorenja prema vlasnicima obavi isplata.

Obavezujem se da neću u nevrjeme napustiti i ostaviti praznim imanje. Osim toga, obavezujem se da ću, u slučaju da budem primoran da napustim i da se odselim, na vrijeme obavijestiti vlasnike.

I mi, osobe po imenu Mehmed-aga i Tahir-aga, zato što smo vlasnici spomenutog imanja prihvatamo da se, na osnovu ovog ugovora, spomenuto imanje obrađuje pod povoljnim uslovima i da se na njemu obavlja poljoprivredna proizvodnja. Kao što je zapisano u gornjim redovima, dotičnoj osobi dajemo u najam imanje pod uslovom da nam se svake godine bez ikakve manjkavosti isplati i preda jedna četvrtina prinosa žitarica, povrća koje se dobija iz bašte i trave sa pašnjaka.

Spomenuto imanje sa svim njegovim elementima dajemo u najam Ilić Radovanu da se na njemu bavi poljoprivrednom proizvodnjom, pod uslovom da ni na koji način ne nanese štetu kući, zemljištu u proizvodima koji se nalaze na imanju. Zato što kuća i ostali objekti na imanju pripadaju nama, i svi poslovi izgradnje i popravke istih bit će obavljani od strane nas, kao što je bilo i ranije, i spomenuti čifčija po ovom pitanju neće imati troška.

Zato što je zabranjeno i što se do sada ta zabrana poštovala, tako i od sada od njega nećemo tražiti besplatnu hranu. Osim toga, nećemo ga koristiti ni u kakve besplatne poslove. Sve dok spomenuti čifčija primjenjuje gore definisane i prihvaćene uslove, dajemo riječ da mu nećemo ništa prigovarati i da od njega nećemo ništa zahtijevati.

Shodno uslovima objavljenim u gornjim redovima i opet shodno obavezama obje strane, među nama je sklopljen jedan poljoprivredni ugovor i ako nakon ovoga bilo koja strana postupi u suprotnosti sa ovim dogovorom, izjavljujemo da ćemo prihvatiti odluku suda. U ruke nam je uručen opečaćen i potpisan dokument ugovora koji je pripremljen od strane vlade.

POTVRDA O VOJNOJ REZERVU

Posebna dozvola za Bošnjake koji su prebačeni u rezervne snage zbog prekoračenja godina starosti.								
Očevo ime i prezime po sandžaku, kazi i selu	Broj kuće	Broj rezerve	Godine starosti	Visina	Boja lica	Boja očiju	Boja brkova	Delo
Ismail bin Sejfi, iz kasabe Novi Pazar, iz mahale Sofu Mehmed	49/2	141	25	Srednja	Bijela	Braon		Potpuno

Broj 110

Ovo je dozvola

Bosanac Jusufov sin Ismail, čiji su personalni podaci i opis tijela zapisani u gornjim redovima, premašio je rok do kojeg se Bosanci uzimaju u vojnu službu. Bosanci koji napune dvadeset tri i stupe u dvadeset četvrtu godinu života upisuju se u rezervne snage. Kada bude potrebno za državu i zavičaj, u slučaju nekog novog rata, ove se rezervne snage uzimaju u vojsku i aktiviraju se u vojnim jedinicama sastavljenim od ostalih sunarodnika. Jednom u godini oni će na određenom mjestu imati obuku u trajanju od mjesec dana. Ova jednomjesečna obuka jednom godišnje obavezna je za period od devet godina. Na ovaj način osobe čija su imena zapisana devet godina ubrajaju se u bosanske rezervne snage. Ova je potvrda opečaćena i uručena dotičnom kako bi istakla gore izrečene činjenice.

31. jula 1871.

...

Zapisano je u defter treće čete trećeg bataljona prvog puka rezervnih bosanskih snaga.

31. jula 1871.

Ovaj čovjek izuzet je iz vježbi za 1872. godinu.

Kapetan

Kapetan

Zapisničar
bataljona

Kol aga

Rezervni major

Abdülhamid-han
bin Abdulmecid
el-Gazi el-Muzaffer daima

Ovo je ukaz Uzvišenog Sultana

Malik bin Zahid iz sela Vidinke, pripadnik Prve čete Trećeg novopazarskog bataljona Tridest devetog prištinskog puka rezervnih snaga Treće carske armije, ostvario je pravo na medalju koja je ustanovljena za vojnike koji su, uz Allahovu dozvolu, pobijedili u ratu koji se sa Grcima vodio radi očuvanja prava i slave Osmanske države, koja je ustanovljena zbog toga da bi se imena onih koji su u tom ratu ispoljili hrabrost vječno spominjala i da bi se svaki od njih ponaosob pohvalio za ispoljenu hrabrost i srčanost. Jedna kopija uručena mu je na način dostojan sultanima.

U velikoj Konstantiniji.

11. rebiulevela 1315. i 28. jula 1313. / 10. avgust 1897.

..

Ovo je ukaz o medalji posebno ustanovljenoj za one koji su ispoljili junaštvo u Grčkom ratu.

(Ovo je original dokumenat.)

DIPLOMA
NOVI PAZAR
OSNOVNA ŠKOLA

Kur'ân- i Kerim	Geografija	Historija	Jezik	Pismo	Ukupno
Broj	Broj	Broj	Broj	Broj	
8	8	7	7	7	37

Prema informacijama koje nam je dao učenik prvog razreda osnovne škole u Novom Pazaru, Mustafa-efendi, sin Ahmed-efendije, ukupna vrijednost ocjena iz predmeta jezik, nauka i kaligrafija, koji su u ovoj školi obavezni u okviru semestra, iznosi 37. Zato što je on lično u mektebu došao do osmog razreda, ova mu se diploma uručuje da bi bez ispita bio primljen u bilo koju školu koja na osnovu ovih ocjena prima učenike.

Hajredin

25. avgust 1889.

- ja / drugi nastavnik spomenute škole / Šukru - molilac / prvi nastavnik osnovne škole / Husein Husni - ja / učitelj vaspitač / Ahmed Šukru - ja / učitelj vaspitač / Mehmed Akil - molilac / vaspital muderis / Ahmed - molilac / predsjednik komisije Ministarstva obrazovanja / Omer Fevzi

Pomoćni nastavnici zaduženi za ispite učenika ove škole potvrdili su svjedočenja u vezi ovog učenika.

26. avgust 1889.

- član / Ž.P - član / Dželalettin - pisar - (nečitko) - član / Mehmed Emin / Član - / (nečitko) - direktor / muftija / Mehmed - Nâid / Muhiddin Ruštu - novopazarski kajmakam

49	2
Gazi Isa-beg	
Prodavac	
Gornji Pazar	
Mitrovica	
Hamid bin Omer	
Srednja	
Obrijana	
Crna	
34	

Potvrda o
trošku

10
KURUŠA

Broj dućana	Broj građanina
Prebivalište	
Stanje	
Mahala	
Zavičaj	
Ime i prezime	
Visina	
Brada	
Brkovi	
Godine starosti	

Osobe koje se u bilo kojoj kazi bave trgovinom u potpunosti izvršavaju zakone i pravila profesije koju obavljaju i plaćaju predvišeni porez. Prijavljujući jemca pomoćniku esnafske kancelarije za koju su vezani oni se službeno bilježe u zvanični dokument izdat od strane njih. Svake godine u mjesecu martu javljaju se opštinskoj regulativi radi obnavljanja ove potvrde. Za ovu 274. godinu, od mjeseca marta izvršena je provjera Hamida bin Omera i, kako nalažu pravila, naplaćen je trošak u iznosu od 10 kuruša. Ova mu je potvrda izdata od strane vlade.

Okružna skupština

Novi Pazar

1274/1858. godine

16

Redžeb 315	Mjesec	TAPIJA						Redni broj
	Opština							136
Mišljenje		Selo		Nahija	Novi Pazar	Kaza	Novi Pazar	Okrug
		Položaj		Sokak		Mahala		Oblast
	Broj kapije	... dijelova njive.						Vrsta
		Državna zemlja.						Vrsta
		Sa istoka livada vlasnika tapije, sa zapada glavni put, sa sjevera žbunje, sa juga šuma.						Granica
		Osamnaest starih dunuma, petnaest evleka, 47 novih aršina.						Količina
								Dodijeljeno
		Građanin Osmanske države Nurullah Ali-aga, sin Hadži Mustafe.						Prijašnji vlasnik
		Smrt spomenutoga.						Razlog izdavanja tapije
		Državljanica Osmanske države, kćerka Fatima.						Korisnik
		100						Vrijednost
								Cijena

Ovo je razlog izdavanja ovog zvaničnog dokumenta:

Jedan od devet dijelova gore upisane njive u vrijednosti od 100 kuruša upisan je u državni kataster na ime Fatime. Pod uslovom da službeniku uruči ušur koji se svake godine mora predati, uručena joj je ova tapija u vezi preuzimanja

8. juni 1900.

Pečat : Državni katastar

نیکو بند

[illegible]

TAPIJA

Broj	Broj strane	Broj džilda	Broj deftera				Mjesec	Broj	Opština
77							Februar 1319.		
Broj postupka									
Kuzmičevo		Selo			Nahija	Novi Pazar	Kaza	Priština	Okrug
		Lokacija			Sokak		Mahala		Poznato naselje
Cijena		Vrijednost	Kuća sa jednom sobom na spratu i u prizemlju magaza.						Vrsta
		500	Samo nekretnina						Vrsta
Mišljenje	Desna, lijeva i zadnja strana opasana je njivog vlasnika ove tapije, na prednjoj strani nalazi se slijep sokak.								Granica
	Trista starih ziraa, sto sedamdeset dva aršina, trideset šest novih kiraha.								Količina
									Dodijeljeno
	Državljanin Osmanske države Bekirov sin Dukaljan Selman.								Prijašnji vlasnik
	Zbog smrti spomenutoga.								Razlog izdavanja dokumenta
	Samedova kćerka Džemila 6 dijelova od 48, a njeni sinovi Hajreddin i Ismail 28 dijelova i kćerke Merjem i Hašime 14 dijelova.								Korisnik
	Osmanska država								Državljanstvo

Gore upisana kuća sa jednom sobom na spratu i magazom u prizemlju u vrijednosti od 500 kuruša u katastarskom registru upisana je na ime Džemile, Hajrudina, Ismaila, Merjeme i Hašime. Ova je tapija izdata kao dokaz da je vlasništvo nad ovom kućom prešlo na spomenute osobe.
21. februar 1907.

بِسْمِ اللَّهِ

۱۴۸	عمره فخر داسی
عمره فخر داسی	دقت شہر
دقت فخر داسی	
جلد فخر داسی	
محمد فخر داسی	

[illegible]

منہ خاقانی خرم و لوف
منہ [www.dawateislami.net](#)

معنا ملائکہ مریدی

مفتی محمد عظیم دہلوی

TAPIJA

	Kontrolni broj		Redni broj	128
	Opštinska služba		Mjesec	Jun 1327/1911.
	Poreski broj		Broj deftera	
	Opšti poreski broj		Broj džilda	
	Broj vrata		Broj stranice	

Mišljenje	Trnava	Selo		Nahija	Novi Pazar	Kaza	Priština	Okrug
		Sokak		Lokacija		Mahala		Poznato naselje
	9,5 dijelova od dvadeset dijelova njive.							Vrsta
	Državna zemlja.							Vrtsa
	Sa istoka i zapada livada vlasnika dokumenta, sa sjevera (yutuk), sa juga livada vlasnika dokumenta.							Granica
	2,5 starih dunuma.							Količina
								Dodijeljeno
	Abdullah-aga, sin muslimana Nureddin-age državljanina Osmanske države.							Prijašnji vlasnik
	Arsanın sahibinin köyü tarafına götürülen resmi yazışma gereği ziraatten terk ve tatil olunmadığı sürece kesin olarak devretmesi)							Razlog izdavanja dokumenta
	Osmanlı devletinin halından müslüman milletinden Abdullah ağanın oğlu Nureddin ağa							Korisnik
	Osmanska država							Državljanstvo

Upisnina	Tarifa za pisara	Vrijednost papira	Taksa		Slična vrijednost		Licitacijska vrijednost		Ukupno		Vrijednost		Cijena
			Kuruş	Para	Kuruş	Para	Kuruş	Para	Kuruş	Para		Prema dionici	
	3	5	36	30					44	30	1225		825

Devet i po, od ukupno dvedeset dijelova gore opisane njive, upisano je od strane katastarskog ureda na ime Abdullah-aginog sina Nureddin-age. Ova je tapija uređena i uručena dotično pod uslovom da svake godine odgovarajućem odjeljenju plaća ušur-porez.
 6. juli 1911.

Broj tapije

Broj dosijea

Broj računa

قیمت

التَّشْيِيعُ

هر نوع املاک و اراضی معاملاً فی الجمله در سعادت و فقر است و محدودیت نه در برپا جل علم و تجربه مخصوص در فرد

لوا	نئے	قصا	ایٹا	فلاخیمہ	قرتہ				
سمت مشہور		محلہ	مدر	زقاق	دائرہ بلدیہ				رقعہ اجڑا

جیشنی | محمد راجه دهم و نه در شکل های

جانبی مدافع با شریف مانند از حسن نیت در میان

حدود حاکم بن محمد

فارغك انك لما مچكلى

فراستوی مائوری حضورند و فقریه و رسمه اوله لغیه ده بشو
عده غنیمت و امضا ایدری [۴۴]

[illegible][illegible]

Carski registar		(Abdulhamidov pečat)							
Šezdeset para				Vrijednost					
Poseban papir za zvanične dokumente za sela i mahale izvan Istanbula za poslove u vezi svake vrste nekretnina i zemlje.									
	Broj kapije		Selo		Nahija	Novi Pazar	Kaza	Priština	Okrug
			Opštinsko odjeljenje		Sokak	Sofu Omer (ili Hamza?)	Mahala		Poznato naselje
Kuća koja obuhvata sobu u prizemlju i kuhinju i povrtnjak.								Vrsta	
Sa desne strana Molla Ibrahim, sa lijeve strane Šerifove kuće, pozadi Halikova bačta, s prednje strane glavni put. 500 ziraa								Gradska granica	
Potpis osobe koja se odriče:									
Zato što sam u prisustvu katastarskih službenika dao prodajni ugovor, ovdje je stavljen pačet i potpis. 7. mart 1906. godine.					Zato što ću, shodno jednoj tapiji, na čist način predati onome koji je zatraži, ovdje je stavljen pečat i potpis. 7. mart 1906. godine.				
Službeni dokument koji ne sadrži poseban suhi pečat Ministarstva za Hidžasku prugu Hamidije i poseban pečat katastarskog direktorata smatrat će se nevažećim i u čijim god da se rukama nađe, odgovorat će Prilikom uređenja i ovjere službenih dokumenata obavezno treba zalijepiti markicu od 40 para. Nakon što se markica poništi pečatima istaknutih ljudi i muhtara, dokument će se pokazati pripadajućoj službi i uručit će se vlasnicima. Cijena svakog službenog dokumenta iznosi od 20 do 60 para. Ko ga bude skuplje prodavao, odgovarat će.									
Shodno jednom primjerku tapije, jedna kuća i sve oko kuće upisano je na Sulejmanovog sina Abdurrahmana, muslimanskog državljanina Osmanske države. Zato što nema drugog nasljednika ni vlasnika udijela, svojevorno će za dvanaest osmanskih lira prodati Hadžeri, kćerki Dževrika Ramona, muslimanskoj državljanici Osmanske države. Zato što je kupac u životu i zato što mu gornji pečat pripada, ovaj je službeni dokument opečaćen i uručen da bi se obavile potrebne procedure. 8. mart 1906. godine.									
Član Mustafa					Član Mehmed Fehmi				

نومبر و سیدی

۴۱

(بلدیہ دائرہ سنہ مخصوص مقبوض سندیدر)

ورق

حلد

کیفیت مقبوضات

پازہ

غروش

آلتون

کروش

مغشوشہ

یکون

اگرچہ میں درج شدہ دلالہ برص یا نفا یا سنہ
مذکورہ ہو کہ بعض نامہ لکھا ہو چنانچہ طالع ای

بالادہ محرد علیٰ بغیرہ ایک غروش سیدہ بارہ ایک نامہ بلدیہ صندوقہ تسلیم اولفشد

سرمدیہ

List	Džild	OPŠTINSKA PRIZNANICA	Tekući broj
13	591		91

Razlog izdavanja računa		Kuruš	Para
Preostala vrijednost od posredničkog poreza iz 1324. godine, Kazim-aga u svojstvu jemca za sakupljača poreza, umrloga Holobik (?) Hifzija.	Zlato	0	
	Srebro	202	20
	Metalni novac	0	
	Ukupno	202	20

Gore upisani 202 kuruša i dvadeset para predati su trezoru opštine Novi Pazar.

22. maj 1322. godine.

Predsjednik opštine

Husejin Husnu

ورق

۸۰

جلد

۸۹

بسم الله الرحمن الرحيم
و قد اطلعنا على نسخة من كتابه الشريف

نوع خاصه	ملاحظات
۸۴	خرج معمار
	بدل مثل
	بدل مزاجه
۵	در فیه براس
۱	کاتبه
	اجاره
	مقاطعه
۸۹	یکون

بسم الله الرحمن الرحيم

التون

مجید

مفتوحه

۸۹

۸۹

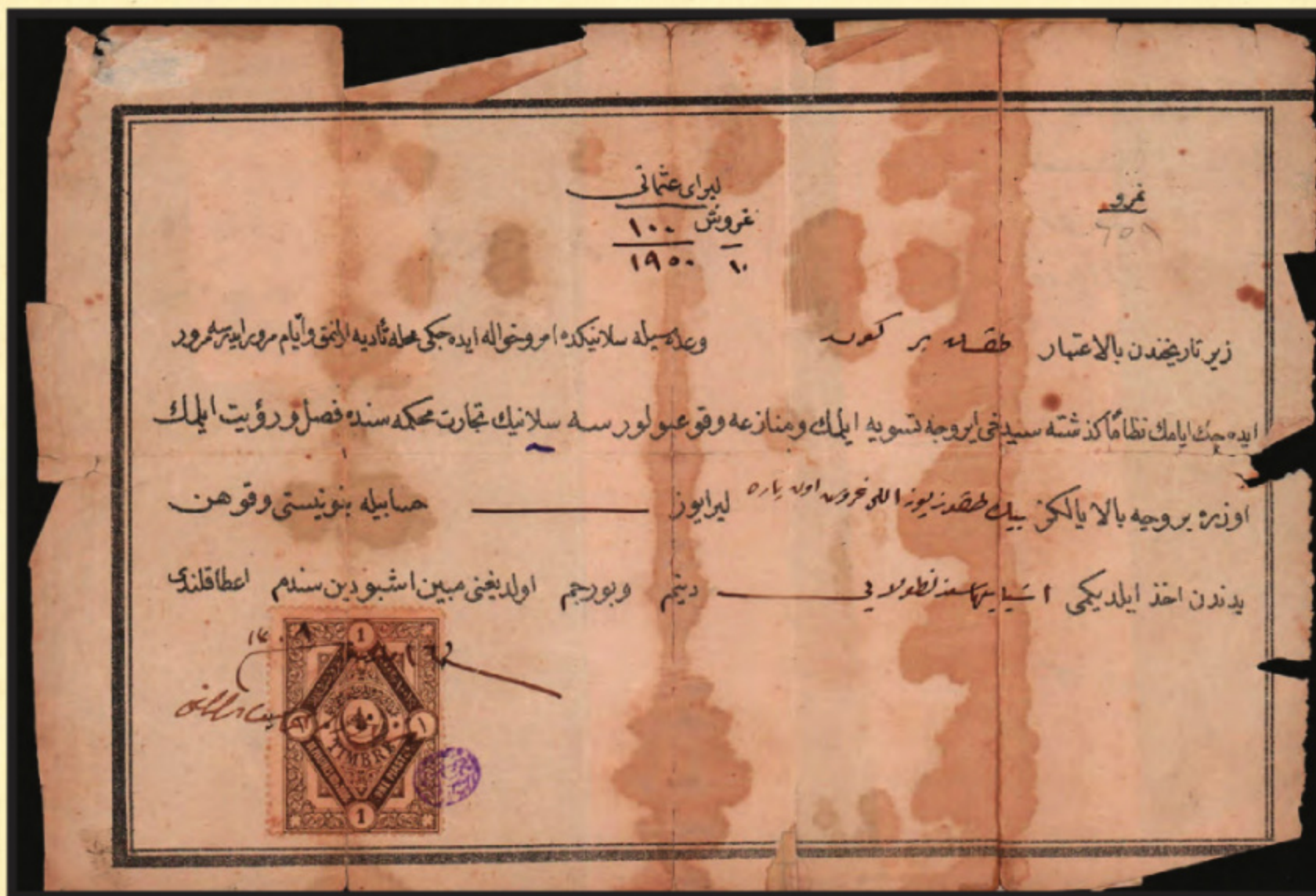
بسم الله الرحمن الرحيم
و قد اطلعنا على نسخة من كتابه الشريف
و قد اطلعنا على نسخة من كتابه الشريف
و قد اطلعنا على نسخة من كتابه الشريف

ماورد دفتر خاقانی
لوا

کاتب طایر
فضا

Knjiga	Dokument o predatom novcu opštinskom katastarskom odjeljenju			List
29				40
Mišljenje		Vrsta prihoda	Kuruš	Para
		Rashod	83	
		Slična vrijednost		
		Licitacijska vrijednost		
		Vrijednost dokumenta	5	
		Pisarina	1	
		Prihod od kirije		
		Porez na zemlju		
		Ukupno	89	
Vrsta novca				
Zlato				
Medžidija 89				
Miješano				
Ovo je službeni dokument koji pokazuje da je Ismail-aga, što se vidi u gornjim redovima, novopazarskom odjeljenju za trezor predao 89 kuruša na ime katastarskog iznosa za kafanu i ostalo što je kupio u novopazarskoj mahali Kapudžubaši.				
23. april 1315.				
Katastarski pisar		Službenik carskog registra		

Osmanski okrug

100 kuruš

1950 10

Broj

Na period od devedeset jednog dana od dole upisanog datuma poslat će se i isplatiti u Solunu. Ukoliko prođe rok za isplatu, posebno će se isplatiti iznos za svaki protekli dan. Ako dođe do nesporazuma, problem će se rješavati u solunskom trgovinskom sudu. Kao što je gore zapisano, uručen mi je ovaj dokument o dugovanju koji pokazuje da sam od Benonisti Kohena uzeo hiljadu devetsto pedeset kuruša i deset para, i da je zbog cijene robe to moj dug.

24. septembar 1892. godine.

[illegible]

اموال و برکوبید ثلاث عسکره و بری اصناف شمع و برکوبی و اعشاء و مسومات
سارونک بد قبول اولوسه قسمی تقاضیه معیننده تحصیل اولنور و بیانی
اصناف شمع و برکوبید مصارف خمریه فارشولفی و ذاکر اثمانی دفعه و امانت
اعشاء و مسومات و سارو حاصلاتی مخفیه تحصیل اولنور و برقع تقبیلنی و یاخورد
سرنک و برکوبی دفعه و برند اولور ابر قبول اولنور
مکلف اولری اموال دولتی اوقات و تقاضیه معیننده ایضا ایشاندر قابضه مالدر
طرفنده تحصیل اولور اولنور و تحصیلدر جابنده دخی اشیر مدیوندر اول
اموره اختیار مجلسله طلب و زمندی تحصیل ایشیر بدجک تقابلی اولمدیغی حالده
بوندرک اسامیسید بور جلدنک بقدر و دهرانی میمن اختیار مجلسی طرفنده بری مصروف
بر دفتر التوب مرکز دولتی تحصیلت قومیسیونرله توریع و اعطا اولنور
مدیونک ضرر اولدیغی و یا تأویله مقدمه بولمیدیغی مندر قابضه مال تحصیلدر اولر
مال مأموردری طرفنده اعطا اولنور مضبوط و تقرر لر تحصیلت قومیسیونرله
بالنقیس و بر بدجک قرار لر تحصیل اموال نظامدارنک اوله التیمی مادهنک فقره
اخیرده سی موجب اولر مدیونک حاله کوره هاننک اولورنه کافی انیاسی تاپا
اصنافک اوقات مناعده سی ثالثاً ذراعلک جفت و ذراعت اولر ایدر جفت میراثانی
و تخلفی و حاصلونک میری معده سی مستثنی طریقدی قصور اتمام و ذهاب و میراثات
راشیای پندسی و اموال سارو منقولوننده و نه کافی اولنور مقدار آتیا پانه
اولناه اصول و قواعد تطبیقا حاصلد ببلوب اثمانی مال صندوقه تسلیم ایشیر بلور
مریاتی و تقید ایضا ایتماس اولور شخصی عقیده دینی ثابت اولور نه بدوره عقیده
باری معاملت قانونیه حکومت محلیه اهر اولنور مدیونک اموالک بولمیدیغی و کندوسی
ذمت مصدقسی ادا و ادایه بدیه ذمت تقدیری تحصیلدر طرفنده اوراق و یا
اخبارات معتبره ابرایات اولدیغی حالده تحصیلدرک اولیاده ایدر حکم تقیر اولور
حکومت جابنده اول مدیونده حبس اولنور فقط حبس مدتی قطعیانه بر کونی تجارده
ایده مندر دوسیه اچوره مدیونک ایکی کوره حبسی جاز اولور مدیونک تأویله ذمه قدرتی
اولدیغی اختیار مجلسی و با عصبوت قومیسیونرله معلوم اولورده نظاماً حایده حبس
منقولات غیر منقولاتی بولنر ابر قابضه مالدر ایدر تحصیلدر و مال مأموردری بر قطع
مضبوط تنظیم ایدرک مجلس ادا و قضایه اعطا ایدر مجلس ادا و قضایه اشیر مضبوط
اولور نه بلکه اهرای تحقیقات ایدرک مدیونک فی الحقیقه قدرتی اولدیغی ثابت اولور
فصلنک تحصیل مدیانه قضایه اولنور

Porez na nekretnine i porez na plaćeni vojni rok i na profit domaćeg esnafa, i dio od ušura i ostalih poreza koji je preobraćen u novac naplaćuje se u defini ranim ratama. I porez na profit stranog esnafa i iznos za službnu korespondenciju naplaćuju se prilikom naplate ušura i ostalih poreza. Ako neko želi da plati nekoliko rata ili cijeli jednogodišnji iznos, bit će prihvaćeno.

Oni koji na vrijeme i u ratama ne budu platili porez na državnu imovinu za koju su odgovorni, bit će pokazani inkasantima od strane službenika koji vrše proračun poreza i ovi će dužnici, najprije, od strane inkasanata biti ~~povani~~ na Savjet ihtijara i tu će im biti oduzet ekvivalent državnoj imovini ili sama državna imovina. Ukoliko ne izvrše uplatu njihova će se imena i iznos duga i razlog dugovanja na jasan način utvrditi od strane Savjeta ihtijara i upisat će se u donji defter i poslat će se komisiji za naplatu u centrali.

Ako neko insistira na neplaćanju svoga duga ili nema snage da isplati svoj dug, službenici će zajedno sa popisivačima i inkasantima poslati molbu naplatnoj komisiji koja će na osnovu istrage donijeti odluku. Na osnovu posljednjeg pasusa 16. člana zakona o naplati imovine, kao prvo, izuzimaju se stvari koje će dužniku biti dovoljne za rukovođenje sopstvenom kućom, kao drugo, stvari koje esnaf koristi u proizvodnji, kao treće, par životinja i sjetveno sjeme i prihod sa državne njive, nakon čega se upisuju prinos od voća, ambari, štala, kućne stvari i ostali imetak u vrijednosti iznosa duga, nakon čega se u skladu sa pravilima vrši prodaja istog i iznos se predaje u trezor. U vezi osobe koja nije na vrijeme izvršila svoje obaveze lokalna vlast primjenjuje zakonsku proceduru koja se primjenjuje u vezi dužnika sa konstantnim dugom. Ukoliko dužnik ne posjeduje nekretnine i ako izbjegava da plati propisani mu dug i ako se od strane inkasanta dokaže da posjeduje i metak u gotovini, na osnovu službenog dokumenta kojeg inkasant napiše o tom slučaju, taj će dužnik biti uhapšen od strane države, međutim, vrijeme pritvora ne može preći devedeset dana i ne može se kazniti dva puta za isti dug. Ukoliko Savjetu ihtijara ili naplatnim komisijama bude poznato da dužnik nije u stanju platiti svoj dug i ne bude, shodno zakonu, imao pokretne ili nepokretne imovine za prodaju, popisivači, inkasant i trezorski službenici sačinit će službeni zapisnik i predat će ga opštinskom rukovodstvu. Opštinsko rukovodstvo će na osnovu ovog zapisnika ponovo razmotriti slučaj, i ako se utvrdi da dužnik zaista nije u stanju da isplati dug, tada će naplata duga biti suspendirana.

Hüve

Ovo je pisani dogovor

Nakon smrti Selima Budina hadži Ferhad-age, koji se nalazi u novopazarskom selu _____, ostala je prazna poznata površina zemlje i nekretnine koje je on posjedovao u tom selu. Međutim, umrli čovjek još za života od svojih je sinova Ramazana i Ismaila uzeo dug od osamdeset lira. Majke Nazifa i Sulejmana, Naile i Hatime, ćerke su umrlog čovjeka. Nakon smrti gospođa Naile i Hatime neka se spomenuta zemlja i nekretnina i sve ostalo što je njima (unucima i sinovima) ostalo kao miraz, odvoji i neka se svima podijele dijelovi koji im pripadaju. Za podjelu miraza postavljeni su Huršid i unuk bivšeg muftije Hilmi-efendi. Zemlja će se podijeliti ili će se isplatiti njena vrijednost. Određena svota bit će prihvaćena od obje strane i nakon toga neće biti iznošeni nikakvi izgovori. Ukoliko bude prigovora, nijedan sud neće ga saslušati, neće se ići na apelacioni sud niti na vrhovni sud. Zbog toga je uređen ovaj dogovor i objema stranama uručena je po jedna kopija.

Nazif

Sulejman

Kada smo od strane Ramazana i Nazifa i Sulejmana, čija su imena zapisana u ovom dogovoru, postavljeni da donesemo propis, zaključeno je da vrijednost zemlje u tome selu iznosi 140 lira. Međutim, kada je Ferhad-aga još za života odlučio da ide na Hadždž, od svoga sina Ramazan-age uzeo je na zajam 80 lira. Kada se to odbije od 140 lira koliko vrijedi zemlja, ostaje 60 lira. Izračunato je da Nazifu i Sulejmanu pripada trećina iznosa, odnosno 20 lira. Zajedno sa prinosom koji je do sada ostvaren od ove zemlje, to iznosi 80 lira koje nisu isplaćene. Nakon ovoga, detaljno su zapisane i opečaćene ove mjere kako niko sa obje strane ne bi mogao da se buni i da iznosi opravdanja i izgovore i da jedni od drugih nešto potražuju.

26. aprila 1322. god.

Unuk bivšeg muftije

Muhidin

Muderisinde tevid

Mehmed Huršid

[illegible]

نوع و ... افغانی ...

[illegible]

اس سوال کے جواب کے لئے دعا کی گئی ہے

Informacija o regrutima mlađim od 25 godina koje, nakon što su upisani u nasumice odabrani puk i bataljon (ili se drže u stanju vojne pripravnosti), treba poslati kući prije nego što se stave na raspolaganje puku.

Vojno iskustvo onih pod komandom puka i bataljona	Bataljon, četa i šator onih pod komandom puka i bataljona	Lični opis		Uzorak	Godine starosti		Dobijena formacija		Naziv kaze i sela i ime oca
					Rođen 1293/1877		Prvi raspored 1898. godine. Broj 77		Kaza Novi Pazar Hajreddin mahala Kazim bin Ismail

Broj 1. Popunjeno na osnovu izjave o ličnim podacima.

Gore navedeni Kazim bin Ismail nakon što je 1314. godine izabran u vojsku prijavio je da živi sam. Ukoliko spomenuta osoba do 25. godine starosti prikaže nekoga ko živi sa njim, a ko će biti pravno prihvatljiv, u tom će slučaju odslužiti svoju vojnu obavezu. Ako za to vrijeme ne stekne takvog saputnika/druga, neće biti pozvan u vojnu službu i ni sa koje strane neće biti uzet u vojnike, bavit će se svojim poslom i kada napuni 25 godina starosti uručit će mu se potvrda o članstvu u rezervni vojni sastav.

Ovaj sertifikat bit će poslat u Generalštab od strane komandanta armije.

26. januar 1901. i 15. januar 1902.

Izvršeno od strane bataljonske evidencije 20. februara 1902. godine

Popunjeno na osnovu izjave o ličnim podacima od 01. januara 1902. godine na osnovu broja dokumenta 4-5428 - 5098.

15. januar 1902.

۲۵

۴۵

موجوده ساری اقامت در حدیقه مشرق از این باب میخانه طبعه الهی نهی روزنامه که اعتدال
 رسیده مدتی پیش از عصر سنجی ایام اول لغت در مدینه و بعد از آن مدتی در قزوین و بعد از آن
 ریز و قزوین و بعد از آن و بعد از آن روز چهارم و بعد از آن و بعد از آن روز چهارم و بعد از آن
 ساری و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن

مدتی در قزوین
 رسیده و بعد از آن
 فقط

ساری و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن و بعد از آن

Hüve

Zato što je Ismail-aga od 8. novembra '96. godine u Tijesnoj čaršiji uzeo u najam na godinu dana jednu kafanu za 700 kuruša izdat je ovaj ugovor pod uslovom da nakon isteka ovog roka kafanu vrati u stanju u kakvom ju je i uzeo i da polovinu kirije plati u mjesecu maju, a drugu polovinu u mjesecu kad istekne rok, odnosno u mjesecu novembru.

29. oktobra 1296. godine.

10. novembar 1880. godine.

سجل نفوس نظامه ستك پشجى مادامسى

وہابیہ

مَلِّ مَكَّانٍ وَفَرَمَانِ

[illegible]

دولت علی عثمانیہ کرمینہ

[illegible]

سجل نفوسه قيد اوتان محلي					إحصائيات			
رقم	تاريخ	ملاحظات	ولاية	عناص	تاريخ	رقم	تاريخ	

والله اسم وشهرت وحال وصلى حرر الولان **ناله** - **عليه السلام** دونت عليك كاهلتي حائر التوب
اول مولودك جريد قوسه عليه الولداني مشر الشو ذكره اعطاك قدي

ZVANIČNI CERTIFIKAT OSMANSKE DRŽAVE							
Činovi i vojni odsjek	Da li je oženjen i ako jeste, da li je u poligamnom braku?	Zanat, zvanje i radon ovlaštenje	Zajednica	Datum i mjesto rođenja	Mjesto prebivališta po majci	Mjesto prebivališta po ocu	Ime i prezime
	Udata		Muslimanka	Sjenica 1290./1874.		Hadži Ahmed	Fata

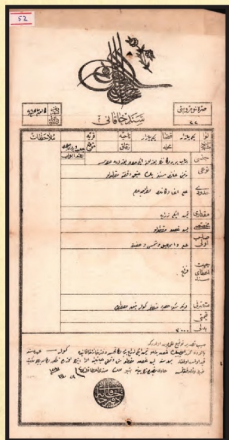
Mjesto u registru stanovništva						Izgled			
Vrsta prebivališta	Broj kuće	Sokak	Mahala i selo	Kaza	Vilajet	Trajna fizička specifičnost	Lice	Oči	Visina
kuća	41/2	Čikmaz	Hajredin	Novi Pazar	Kosovo				

Gore upisana Hadži Ahmedova kćerka Fata državljanka je Osmanske države i zbog toga joj je uručena ova potvrda koja pokazuje da je upisan u registar stanovništva. 04. januar 1906. (1321)

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Peta tačka Zakona o registru stanovništva

Svaki građanin Osmanske države prilikom kupo-prodaje i predaje nekretnina mora pokazati lični dokument koji je dobio od države. U isto vrijeme, kada se zaposli u državnu službu, kada se upiše u neku školu, kada se penzionise ili stekne pravo na platu zbog napuštanja posla, kada poželi da uzme dozvolu za putovanje i pasoš, prilikom obavljanja posla u policiji i kada se želi obratiti sudu, i u bračnim poslovima, također, mora pokazati lični dokument. U slučaju da ga ne pokaže, sve ove spomenute procedure će se odložiti dok ne uzme dokument koji dokazuje da se upisao u registar stanovništva. Oni koji urade lažnu osmansku ličnu kartu ili koji izvrše promjene na svojoj ličnoj karti i pokvare original i takvu ličnu kartu svjesno koriste, na osnovu 157. tačke Krivičnog zakona, bit će kažnjeni zatvorskom kaznom u trajanju od jedne do tri godine.

Jan/Feb 1881.	Defter Opština	LIST NEPOKRETNOSTI	Broj 22
---------------	-------------------	--------------------	------------

Komentar		Selo		Nahija	Novi Pazar	Kaza	Novi Pazar	Liva
	Okolina Čalapverdi	Položaj		Sokak		Mahala		Poznati kvart
	Broj	104 dijela od 112 dijelova jednog berberskog dućana.						Vrsta
	Najam prizemlja vakufu Gazi Sinan-beg Atika.							Vrsta
	Ali-agini dućani i glavni put.							Granica
	72 lakta							Količina
	Porez od 5 kuruša.							Dodijeljeno
	Ali, Ismail, Šemsi i Arife							Prijašnji vlasnik
	Promjena vlasništva							Razlog izdavanja dokumenta
	Vlasnica ostalih 8 dijelova Gulise binti Mustafa							Vlasnik
								Vrijednost
	3.000							Cijena

Ovo je razlog izdavanja državne potvrde:

Gore opisani berberski dućan, vrijednosti 3.000 kuruša, dužine 72 lakta, u Centru za katastar upisan je na ime Mustafine kćerke Gulise i određen joj je godišnji porez od pet kuruša. Ova joj je tapija uručena za što na spomenuti dućan posjeduje pravo da ga koristi kao svoju nekretninu.
17. septembar 1881.

DOKUMENT OSMANSKE DRŽAVE

Vojni čin i klasa	Bračno stanje	Zanat, zvanje, služba i ovlasti	Nacionalnost	Datum i mjesto rođenja	Mjesto stanovanja po majci	Mjesto stanovanja po ocu	Ime i zvanje
			Muslim	305 Dobre	Dobre		Džemal

Mjesto upisa u registar stanovništva

Opis

Vrsta prebivališta	Broj kuće	(Inteligencija)	Mahala i selo	Opština	Okrug	Trajna osobenost	Lice	Oči	Visina
Kuća	12		Dobre	Akra	Skoplje	Potpun		Braon	

Ovaj je dokument izdat da potvrdi da je gospodin Džemal, sin Mehmed-bega, čije su ime, zvanje i izgled gore zapisani, državljanin Osmanske države i da je prema tome upisan u registar stanovništva.

(19. februar 321.)

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Službenik za stanovništvo

Akra

Peta tačka Zakona o registru stanovništva

Svaki građanin Osmanske države prilikom kupo-prodaje i predaje nekretnina mora pokazati lični dokument koji je dobio od države. U isto vrijeme, kada se zaposli u državnu službu, kada se upiše u neku školu, kada se penzionise ili stekne pravo na platu zbog napuštanja posla, kada poželi da uzme dozvolu za putovanje I pasoš, prilikom obavljanja posla u policiji i kada se želi obratiti sudu, i u bračnim poslovima, također, mora pokazati lični dokument. U slučaju da ga ne pokaže, sve ove spomenute procedure će se odložiti dok ne uzme dokument koji dokazuje da se upisao u registar stanovništva. Oni koji urade lažnu osmansku ličnu kartu ili koji izvrše promjene na svojoj ličnoj karti i pokvare original i takvu ličnu kartu svjesno koriste, na osnovu 157. tačke Krivičnog zakona, bit će kažnjeni zatvorskom kaznom u trajanju od jedne do tri godine.

Objašnjenje procedure

					Pečat
					Procedura i datum procedure

Mjesto i predmet premještaja

Datum i pečat	Način premještaja	Broj kuće	Zeladži	Mahala i selo	Okrug	Broj predmeta	Datum i pečat	Način premještaja	Broj kuće	Zeladži	Mahala i selo	Okrug	Broj predmeta

RASKRŠĆA

*Rukopisna zbirka
biblioteke Muzeja Ras
Novi Pazar*

Organizator
Muzej „Ras“ Novi Pazar
www.muzejnp.rs

Autori izložbe i kataloga
Avdija Salković, viši dipl. bibliotekar
Fuad Bačićanin, viši dipl. bibliotekar

Urednik
Dženana Murselović

Dizajn i tehnička priprema
Samer Jusović

Štampa
GrafikArt

Tiraž
300

Projekat podržalo
Ministarstvo kulture i informisanja
Republike Srbije

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

069:094(497.11)(083.824)
091(=411.21)(497.11)(083.824)

SALKOVIĆ, Avdija, 1974-

Raskršća : Rukopisna zbirka biblioteke Muzeja Ras,
Novi Pazar / [autori izložbe i kataloga Avdija Salković,
Fuad Bačićanin]. - Novi Pazar : Muzej "Ras", 2021
([Novi Sad] : GrafikArt). - 42 str. : ilustr. ; 22 x 22 cm

Podaci o autorima preuzeti iz kolofona. - Tiraž 300.

ISBN 978-86-80813-45-5

1. Bačićanin, Fuad, 1974- [autor]

a) Музеј "Рас" (Нови Пазар). Специјална библиотека
"15. јули"

- Рукписна збирка - Изложбени каталози b)

Рукописи, оријентални

- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 54400521

NOVI PAZAR
2021.

ISBN 978-86-80813-45-5